

GØY MED GLASS

Bernt Storvik var egentlig aldri i tvil. Det var blyglassmester han ville bli. I fjor ble han lærling, og ble straks satt i gang med en utfordrende restaurering av blyglassvinduer og glassmalerier i Fredrikstad domkirke. Midt i blinken for glassentusiasten fra Trondheim.

TEKST:

TERJE HANSTEEN

FOTO:

TERJE HANSTEEN/BERNT STORVIK

Bernt Storvik (33) og læremester John Schou (68) står og ser opp på de vakre glassmaleriene i Fredrikstad domkirke, mens dempet orgelmusikk toner i bakgrunnen. Det nærmer seg slutten på et møysommelig arbeid som begynte i november i fjor, med restaurering av blyglassene og glassmaleriene i kirken fra 1880. Møysommelig, men samtidig svært givende.

JOHN SCHOU har vært læremesteren.

MANGE AV VINDUENE var i svært dårlig forfatning.

LANG PROSESS

Fredrikstad domkirke har hele 26 blyglassvinduer og 5 glassmalerier, sistnevnte lagd av Emanuel Vigeland. Mange av dem var i en dårlig forfatning og trengte vedlikehold. Den siste restaureringen skjedde helt tilbake i 1953, så det var på høy tid at noe ble gjort, understreker de to.

-Noen av vinduene var veldig dårlige, blyet hadde løsnet og hang uten støtte. Det har nok vært slik i flere år. Vi måtte legge nytt blyglass på to av vinduene, de var tatt ut fordi man var redd for at de skulle falle ut. Vi loddet på stenger i to rader oppover for å styrke glassene. Det har blitt mye skjøting, kitting og vi har lagt inn nytt bly. Stålstengene har blitt malt, slik at de ikke rustar. Det har vært en lang prosess, med vanvittig mye lodding. Syv kilo tinn har vi brukt, og det er veldig mye, forteller Schou og innrømmer at de har hatt utfordringer underveis. Blant annet å få det til å sitte fast, få det til å «bite», som han sier. Schou har holdt det gående siden 60-tallet med blyglass og veit at det står dårlig til med vinduene rundt om i de mange kirkene i landet. Det betyr også mye jobb for blyglassmestere, såfremt det bevilges midler til restaurering. Men det er en annen historie.

FASCINASJON FOR GLASSMALERIER

For Storvik har arbeidet i domkirken vært en lærerik prosess. Innimellom slagene har de to også fått tid til å lage

to vinduer til en kunde i Oslo, også de ble lagd i domkirken. Det er glassmaleriene av Emanuel Vigeland som det har vært mest fasinende å jobbe med og utfordrende i en stillas som er 12 m høy, men på samme tid det som har vært gøyest, sier lærlingen som opprinnelig er utdannet blikkenslager fra hjembyen Trondheim. Etterhvert fant han ut at alt ventilasjonsarbeidet han måtte gjøre som blikkenslager, rett og slett ble for ensformig. Glass og glassmalerier hadde han alltid vært fascinert av, og han startet derfor med produksjon av kunstglass hjemme på Kløfta, dit familien flyttet i 2009. Etter å ha prøvd å få lærlingeplass i flere bedrifter uten hell, var det firmaet Glassmester Rolf Berglund as i Oslo som åpnet en dør for han ved andre forsøk, da kontrakt om restaureringsprosjektet i Fredrikstad var sikret. Siden november i fjor, har Storvik stått opp klokka fem og først tatt toget til Oslo, for deretter å sette seg på Østfoldbanen. I perioder har han jobbet helt alene i domkirken. Men fra neste uke får han kortere vei til jobben, da skal han i gang med å lære å lage glassmalerier i lærebedriften som har hovedkontor på Hvam i Opegaard.

TAR TID Å BLI GOD

-Hva kreves av den som skal bli blyglassmester?

-Det kreves både fargesans, nøyaktighet, og kreativitet, man må ønske å skape noe og man må ha fingre som fungerer. Det tar i hvert fall fire år å bli

BLYGLASSLÆRLING BERNT STORVIK har vært med på restaurering av glassmalerier og blyglassvinduer i Fredrikstad domkirke siden høsten 2014. Det har blitt mye klatring i stillaser for læremesteren og lærlingen.

en god blyglassmester, og da må man jobbe på et sted hvor man bare jobber med blyglass. Og det gjør de færreste, så da kan du godt plusse på et par år til. Skal man jobbe med glassmalerier, kreves det enda flere år.

Bernt har fortsatt masse å lære rundt glassmalerier for å utøve de forskjellige teknikkene glassmaleri krever, men den som jobber med blyglass kan både farget glass og blank glass, mens en som bare er glassmester kan bare blank glass, sier Schou som har vært sensor i blyglassfaget siden 1971. Schou frykter at blyglassmesterfaget er et utdøende yrke, og mener derfor at det trengs nyrekruttering. Glassmesterforbundet har i så måte ikke fulgt med i timen, sier Schou som håper at det likevel skjer noe. Han tror bestemt at lærlingen har en jobb å gå til i lærebedriften, hvis han selv er interessert.

-Det er jeg absolutt interessert i, men jeg tenker også på muligheten for å

starte for meg selv når jeg er ferdig utdannet. Da ville det bli en kombinasjon av blyglass og kunstglass, tror jeg. Jeg har jo alltid vært fascinert av glassmalerier, og ville derfor ha en utdanning innen glassarbeid. Å lære seg et slikt fag, er til å bli stolt av, sier Bernt Storvik som om tre år kan titulere seg blyglassmester.

JOBBER MED PROMOTERING

Fagprøven for vordende blyglassmestere tas ved Glassfagsenteret ved Kongsberg videregående skole. Det er den eneste skolen i Norge hvor det gis opplæring med full fokus på glassfag, og dermed det eneste tilbudet for lærlinger i faget. Til høsten må Storvik i perioder også følge undervisning ved skolen. Det er Opplæringskontoret for håndverksfag i Vestfold som er faglig ansvarlig så lenge han er lærling. Daglig leder Hilde Claussen melder om liten interesse for glassfag generelt.

- Interessen er liten, dette gjelder ikke bare blyglassmesterfaget, men også «vanlige» glassfag. Muligheten for å få lærlingeplass er vanskelig, da det er få bedrifter som jobber med blyglass. Vi jobber derfor nå intenst med å promotere glassfaget/blyglassmesterfaget.

- Er dette faget et utdøende fag, slik Schou ser det?

-Det stemmer nok dessverre, da det er lite arbeid innen faget. Det er få som jobber med dette og få som tar inn lærlinger, fordi pågangen på arbeid ikke er stor.

- Hva er OKHs rolle i forhold til blyglassmesterlærlingene?

- Vi følger opp lærlingene på lik linje med andre lærlinger, og ser til at de får den opplæringen de skal ha. Men dette kan være utfordrende, da det er få som jobber innen dette faget. Så vi har vært heldige at de har hatt dette prosjektet i Fredrikstad, avslutter Claussen.